

โครงการชุมชนเข้มแข็ง

1. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และค่านิยมของประชาชนอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด การแย่งชิงทรัพยากรต่างๆ ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ทำให้ปัญหาอาชญากรรมในสังคมเกิดมากขึ้น และเกิดปัญหาในการป้องกันอาชญากรรมโดยกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนเพื่อช่วยในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้น แม้ว่าการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เป็นภารกิจหลักของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่การที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนหรือชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องเข้าไปดำเนินการเสริมสร้างแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน และสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดตั้งองค์กรชุมชนหรือดำเนินการในลักษณะอื่นใด เพื่อความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม ตามสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดย พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา ๗ บัญญัติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัย ของประชาชนให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคเอกชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย งบประมาณ และ อาสาสมัคร ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางเดียวกัน ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551 และยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2555-2564 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ เป้าประสงค์ 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้จัดทำโครงการชุมชนเข้มแข็งขึ้น โดยให้ทุกสถานีตำรวจดำเนินการโครงการชุมชนเข้มแข็ง โดยเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างข้าราชการตำรวจกับประชาชน รวมทั้งหน่วยงานราชการและภาคเอกชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาแหล่งอบายมุข

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อให้ข้าราชการตำรวจทุกนายในสถานีตำรวจ ดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข อย่างต่อเนื่อง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2.2 เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรต่างๆใน หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมกับข้าราชการตำรวจ โดยการเข้าถึง สร้างความเข้าใจ สร้างศรัทธา และสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาอบายมุข

2.3 เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาอบายมุข

2.4 เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันประชาชน ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาอบายมุข

3. เป้าหมายดำเนินการ

ให้สถานีตำรวจทุกแห่งจัดทำโครงการชุมชนเข้มแข็ง อย่างน้อยแห่งละ 2 หมู่บ้าน/ชุมชน

4. วิธีดำเนินการ แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ค้นหาแกนนำและองค์กรท้องถิ่น

หัวหน้าสถานีตำรวจจะต้องค้นหาและสร้างแกนนำในชุมชน โดยเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นที่ประชาชนให้การยอมรับนับถือ โดยสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับแกนนำหรือผู้นำกับสมาชิกในชุมชน จะเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน การดำเนินการในขั้นนี้อาจเริ่มจากการทำตารางบัญชีตัวแทน แกนนำของทุกภาคส่วนในชุมชน จากนั้นพิจารณาว่าผู้ใดจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนชุมชนและชาวชุมชนให้การยอมรับนับถือ

๑.1 กำหนดพื้นที่เป้าหมาย ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้าสายงานทุกสายงานและข้าราชการตำรวจทุกนาย ร่วมกันกำหนดพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย โดยการวิเคราะห์สภาพหมู่บ้าน/ชุมชน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาอบายมุข ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบ แล้วทำการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งโครงการ

๑.๒ สืบหาข้อมูล/สืบสภาพ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ และหัวหน้างานสายงานทุกสายงาน พบปะผู้นำท้องถิ่นและผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้าใจถึงภารกิจของโครงการชุมชนเข้มแข็ง แสวงหาความร่วมมือในการปฏิบัติงาน สอบถามปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาแหล่งอบายมุข และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการแก้ไข รวมทั้งประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ และให้หัวหน้าสถานีตำรวจและหัวหน้าสายงานมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนที่เข้าไปในพื้นที่เป้าหมาย ต้องดำเนินการเช่นเดียวกัน

ขั้นตอนที่ ๒ จุดประกายความคิด

ต้องให้ความเชื่อถือในศักยภาพของแกนนำว่า หากกระตุ้นให้แต่ละคนมีโอกาสใช้ภูมิปัญญา ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่แล้วเท่ากับเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

2.1 จัดให้มีการประชุมแบบมีส่วนร่วมโดยเชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แกนนำชุมชน เพื่อระดมความคิดและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน

2.2 เข้าร่วมหรือจัดให้มีการประชุมเวทีชาวบ้าน ค้นหาวิกฤตหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อจัดตั้งแกนนำหมู่บ้าน/ชุมชน รับทราบสภาพปัญหาและจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาในหมู่บ้าน/ชุมชนเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เน้นให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งปัญหาวิกฤตหมู่บ้าน/ชุมชนในหมู่บ้าน จะมีความคล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข แรงงานต่างด้าว ปัญหาหนี้สิน ความยากจน สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ ศึกษาพื้นฐานชุมชน

จัดเวทีประชาคมในชุมชน จัดการประชุมประชาชนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อปรับแนวคิดของคนในชุมชนให้รู้จักคิดเอง ทำเอง และการให้โอกาสคนในชุมชนในการพูด การนำเสนอ การเข้าร่วมกิจกรรม อาทิ การร่วมกันนำเสนอประวัติศาสตร์ชุมชน การสำรวจข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลครัวเรือน รายรับรายจ่าย และการค้นหาศักยภาพทุนของชุมชนในรูปแบบต่างๆ กระตุ้นให้ชุมชนเห็นถึงสิ่งที่ไม่ดีในชุมชน ไม่ใช่การเน้นให้เห็นว่าชุมชนขาดแคลนสิ่งใด การให้ชุมชนร่วมกันค้นหาองค์ประกอบที่ทำให้ชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้ โดยใช้เวทีประชาคม ร่วมกันทำตารางบัญชี หรือแผนที่ทุนชุมชน จำแนกตามประเภทอย่างละเอียด เช่น การสร้างถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ชาวบ้าน ระบบสังคมเศรษฐกิจชุมชน นิเวศของพื้นที่ วัฒนธรรมที่แสดงวิถีชีวิตของคนในชุมชน โครงสร้างอำนาจทางสังคมในชุมชน(ความสัมพันธ์บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน เครือข่าย) กลุ่มบุคคล เครือข่าย หน่วยงาน องค์กรรวมทั้งกลไกภายในและนอกชุมชนที่มีอิทธิพลต่อชุมชน เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข และปัญหาอื่น ๆ ในชุมชน ได้อย่างตรงจุด

ขั้นตอนที่ ๔ วิเคราะห์ปัญหาชุมชน และจัดลำดับความสำคัญที่ต้องแก้ไข

เป็นการใช้เวทีประชาคมให้ชุมชนร่วมกันเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน อาทิ การทะเลาะวิวาทของกลุ่มเด็กวัยรุ่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเศรษฐกิจ และร่วมกันจัดลำดับความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วนของปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขก่อน – หลัง นอกจากนี้ ใช้เวทีประชาคมค้นหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2.1 การนำเสนอวิกฤตปัญหาเข้าสู่แนวทางแก้ไขปัญหา

2.1.1 นำวิกฤตปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน อุปสรรคปัญหา สิ่งที่ค้างคาใจของประชาชนเข้าสู่เวทีการประชุม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหา และผลักดันให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกันระดมความคิดหาแนวทางการแก้ไขโดยสันติวิธี คือ การไม่ใช้กฎหมายมาบังคับใช้เพื่อเอาผิด ไม่มุ่งเน้นกล่าวหาว่าใครหรือหน่วยงานใดคือผู้ก่อปัญหา แต่จะใช้กระบวนการทางสังคมโดยประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ

2.1.2 จัดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อรับผิดชอบดำเนินการและให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาตั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหมู่บ้านให้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือให้ปฏิบัติตามกฎหมายหมู่บ้านที่มีอยู่เดิมอย่างเคร่งครัด ใช้กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน

๒.๒ การบูรณาการแก้ไขปัญหาและการจัดทำแผน นำปัญหาที่ได้จากการประชุม มาสรุปและประสานหน่วยงานราชการ และองค์กรในพื้นที่เข้าร่วมการประชุมเพื่อรับฟังปัญหา และชี้แจงในส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ประชาชนนำเสนอแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหามอบหมายให้หมู่บ้าน/ชุมชนของตน

ขั้นตอนที่ ๕ ยกร่างกิจกรรมชุมชน

ให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาของตนเอง และทดลองขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผน ๆ เท่าที่ทำได้ โดยหัวหน้าสถานี เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายเป็นผู้สังเกตการณ์ เป็นที่ปรึกษา และช่วยประสานงานส่วนราชการ องค์กรส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนกำหนดกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติแล้วบังเกิดผลเป็นรูปธรรมได้ เช่น มาตรการทางสังคมของชุมชน โครงการพัฒนาผู้นำชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการป้องกันอาชญากรรมและยาเสพติด โครงการค่ายผู้นำเยาวชนป้องกันอาชญากรรมและปัญหา

ยาเสพติด เพื่อช่วยให้เยาวชนได้ทราบถึงโทษของยาเสพติด การจัดสายตรวจประจำหมู่บ้าน/ชุมชน โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย เป็นต้น นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญ และ

-4-

ร่วมพิจารณาว่าแผน/โครงการใดชุมชนสามารถดำเนินการได้เอง ซึ่งจะทำให้ทุกคนในชุมชนได้รับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมรับผลประโยชน์ จากแผนงาน/โครงการที่กำหนดขึ้นอย่างแท้จริง โดยกิจกรรมโครงการต้องดำเนินการในรอบ ดังนี้

(๑) เป็นกิจกรรมเพื่อการป้องกันอาชญากรรม ยาเสพติด อบายมุขและการกระทำผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

(2) กลั่นกรององค์ความรู้ในชุมชน โดยรวบรวมข้อมูลชุมชนให้เป็นระบบและปรับปรุงให้ทันสมัย และจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกำหนดแนวทางกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ที่สามารถปฏิบัติและลดปัญหาได้จริง โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง

(3) สร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชน โดยสนับสนุนการเสริมสร้างชุมชนให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งแก้ไขสภาพแวดล้อมของชุมชนให้น่าอยู่และปลอดภัย ไม่ให้เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรม

ขั้นตอนที่ 6 นำกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติ

ปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรการ โครงการที่ได้ร่วมกันจัดทำขึ้นตามขั้นตอนที่ ๕ เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน โดยควรจะ

(1) การปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อวงกว้าง เช่น การใช้เสียงตามสาย อ่านบทความให้ความรู้ทางสถานีวิทยุประชาสัมพันธ์ ทางหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน เป็นประจำสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง แจกใบปลิวตามบ้าน ติดป้ายไว้นิคมบริเวณทางแยก ปากทางเข้าหมู่บ้าน โรงเรียน วัด หรือ สถานที่สาธารณะ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้สื่อบุคคล เช่น การเยี่ยมเยียนชาวบ้านลงพื้นที่ในครัวเรือนเพื่อรับรู้สภาพปัญหาโดยตรง

(2) การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน จะต้องแก้ไขปัญหาพื้นฐานของประชาชนในชุมชนควบคู่ไปด้วย เช่น ปัญหาการศึกษา สุขภาพอนามัย ปัญหาความยากจน เป็นต้น โดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ มาปรับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับการบูรณาการหน่วยงานราชการต่าง ๆ และการสร้างเครือข่าย การขับเคลื่อนและใช้พลังมวลชนทุกกลุ่มในการกิจและงานของสถานีตำรวจในพื้นที่

3) ปลูกฝังอุดมการณ์รักชาติ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

4) ดำเนินการงานด้านการข่าว เพื่อความมั่นคงในภัยคุกคามทุกรูปแบบ

5) ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดจิตสำนึก และเกิดจิตสาธารณะ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินผล

ให้มีการติดตามประเมินผล ในการเข้าดำเนินโครงการ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชน ร่วมกันประเมินผลภายหลังจากที่ดำเนินโครงการไปแล้ว ชุมชนมีความสงบเรียบร้อย เกิดความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ลดความหวาดระแวงภัยและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข และได้รับความร่วมมือจากประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้มากน้อยเพียงใด โดยให้

7.1 หัวหน้าสถานีตำรวจและหัวหน้าสายงานต่าง ๆ ต้องออกพบปะพูดคุยกับประชาชน เพื่อสำรวจทัศนคติของประชาชนในพื้นที่

7.2 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำวันให้แก่หัวหน้าสถานี ทราบทุกวัน จัดทำสรุป รายงานประจำสัปดาห์ และประจำเดือน เช่น แบบสอบถาม ประเมินความพึงพอใจ ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายที่รับผิดชอบ

7.3 ผู้บังคับบัญชาระดับกองบัญชาการและกองบังคับการ ต้องออกไปควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจเยี่ยม และให้สรุปผลการปฏิบัติงานในรอบทุก ๓ เดือน และ ๖ เดือน รายงานสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ

7. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ในการดำเนินการดังกล่าวทุกขั้นตอน หัวหน้าสถานีตำรวจและหัวหน้างานทุกสายงาน ต้อง เข้าไปควบคุม กำกับดูแล ติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และทำความเข้าใจกับข้าราชการ ตำรวจทุกนายให้ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมกันปฏิบัติ โดยไม่ควรถือว่าเป็นงานของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะ

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 และตำรวจภูธรจังหวัด

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรต่างๆในหมู่บ้าน/ชุมชนให้เข้ามามีส่วน ร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหายาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข และปัญหาอื่น ๆ

9.2 มีการเชื่อมโยงการทำงานให้ประสานกันระหว่างเครือข่ายประชาชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนและท้องถิ่นมี ความเข้มแข็ง สามารถป้องกันตนเองจากปัญหายาเสพติด อบายมุข ภัยอาชญากรรมได้

ปฏิทินการปฏิบัติงานโครงการชุมชนเข้มแข็ง

ขั้นตอน	พ.ย.๕๘	ธ.ค.๕๘	ม.ค.๕๙	ก.พ.๕๙	มี.ค.๕๙	เม.ย.๕๙	พ.ค.๕๙	มิ.ย.๕๙	ก.ค.๕๙	ส.ค.๕๙	ก.ย.๕๙	หมายเหตุ
๑. ค้นหาแกนนำและองค์กรท้องถิ่น												
๒. จุดประกายความคิด												
๓. ศึกษาพื้นฐานชุมชน												
๔. วิเคราะห์ปัญหาชุมชน และจัดลำดับความสำคัญที่ต้องแก้ไข												
๕. ยกร่างกิจกรรมชุมชน												
๖. นำกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติ												
๗. ประเมินผล												
๘. การตรวจติดตามของผู้บังคับบัญชา												